



2023

ODKAZ GENERÁCIE
BERNOLÁKOVCOV

Vedecká konferencia

Bernolákovci: začiatok novej cesty pre slovenský národ

Organizátor:

Matica slovenská

Dom Matice slovenskej v Košiciach

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie

Termín a miesto konania: 8.-9. november 2023

Filozofická fakulta UPJŠ, Moyzesova 9, Košice

V roku 2023 si pripomíname okrúhle výročia predstaviteľov bernolákovského hnutia: Jozef Sčasný, Štefan Závodník, Juraj Palkovič, Ján Koiš, Jozef Emmanuel, Ondrej Caban, Jozef Vurum, Cyril Gabriel Zaymus a i. Pripomíname si aj vedúcu osobnosť hnutia Antona Bernoláka pri príležitosti 210. výročia jeho úmrtia.

Pokračujú aj výročia štúrovskej generácie, pre ktorú bol minulý rok 2022 mimoriadny z hľadiska dvojstých výročí narodení jej predstaviteľov.

Štúrovskej generácii sa venuje značná pozornosť, ktorú si právom zasluhujú, ale nemôžeme zabúdať na tých, ktorí pre štúrovcov pripravili cestu k uskutočneniu ich diela. V bernolákovskom hnutí sa vyskytovali viaceré osobnosti, ktoré v priebehu vekov upadli do zabudnutia, ale svojou činnosťou si zasluhujú pozornosť a ich prinavrátenie do povedomia ľudí.

Bernolákovci boli prvými hýbateľmi v slovenskom národnom hnutí. Stáli v popredí zjednocovacích a organizačných úsilí na poli národnom a vo veci spisovného jazyka.

Anton Bernolák prvú spisovnú slovenčinu uzákonil v roku 1787. Bolo to dielo, ktorého realizácia si vyžadovala svedomitú prípravu, štúdium a poznanie starších diel slovanských gramatík. Bernolákovčina sa používala vyše 60 rokov.

Výrazným počinom bol aj vznik spolku Slovenské učené tovarišstvo. Tento spolok svojou činnosťou šíril slovenský jazyk a literatúru, upevňoval povedomie o vlastnej národnej svojbytnosti a pocit národnej spolupatričnosti.

Bernolákovci uzákonením spisovnej slovenčiny, položili základ, na ktorom sa mohla rozvíjať literatúra v slovenskom jazyku, prebudili národné povedomie a vôľu pracovať pre vzdelanie ľudu.

Evanjelici v tom čase ešte nepocitovali potrebu odlúčenia sa od češtiny, ako jazyka liturgického, literárneho a jazyka bežnej komunikácie. Bernolákovci ale podnikli aj kultúrno-organizačnú činnosť evanjelikov. Zásadný obrat nastáva až nástupom štúrovcov o takmer 50 rokov neskôr. Práve vďaka Bernolákovkej kodifikácii, bolo už zotrvanie pri češtine neprijateľné aj napriek odporu Jána Kollára a českých predstaviteľov.

Bernolákovci dali slovenskému národu jazyk – znak spolupatričnosti príslušníkov národa. Anton Bernolák a bernolákovci ako príklad národného uvedomovania sú silným odkazom aj pre súčasnú mladú generáciu.

Ciele konferencie:

- Priblížiť jazykovedné dielo Antona Bernoláka
- Prezentovať známe, ale predovšetkým menej známe osobnosti bernolákovského hnutia a ich činnosť
- Zhodnotiť prínos bernolákovcov pre štúrovskú generáciu a ich odkaz pre súčasný stále viac sekulárny svet
- Poskytnúť priestor pre výmenu vedeckých poznatkov o bernolákovskom hnutí
- Priniesť nový pohľad na bernolákovcov

Organizačné pokyny:

- prihlášky na konferenciu zašlite do 15.10.2023 na mailovú adresu: dms.kosice@matica.sk
- bližšie pokyny dostanú účastníci po prihlásení sa
- výstupom z konferencie bude recenzovaný zborník, termín odovzdania príspevkov do zborníka je 20. november 2023

Organizačný výbor

Mgr. Martina Matečková (Dom MS Košice)

Katarína Sedláková (UPJŠ Košice)

Kontakt na organizátora:

Dom Matice slovenskej v Košiciach

Mgr. Martina Matečková

Hlavná 68, 040 01 Košice

0908 904 918 dms.kosice@matica.sk

Pokyny pre autorov:

Rozsah príspevku je 10-20 normostrán. Jeden prednášajúci má vyčlenených cca 20 minút. Prosíme autorov, aby nám svoje príspevky posielali upravené podľa nasledujúcich pokynov: text príspevku musí byť odovzdaný vo formáte: doc alebo docx. Typ písma: Times New Roman, veľkosť 12, riadkovanie 1,5 na stránke A4 so štandardnými parametrami. Pri písaní poznámok pod čiarou prosím používajte príkaz Vložiť a následne Poznámka pod čiarou. Neukladajte poznámky na koniec príspevku.

Štruktúra príspevku: Názov; podnázov (ak je); meno autora/autorov, emailová adresa, pracovisko, abstrakt v slovenskom a anglickom jazyku, kľúčové slová v slovenskom a anglickom jazyku, text príspevku. K príspevku môžete zasielať i obrázkový materiál (fotografie, tabuľky, grafy). Vždy je potrebné uviesť popis materiálu, rok a jeho zdroj/autora. K príspevku prosím zasielajte i váš stručný životopis (tzv. medailón), v maximálnom rozsahu 800 znakov a portrétnu fotografiu (nepovinné) v dobrom rozlíšení (nad 1MB)

Bibliografické odkazy je potrebné uvádzať podľa normy STN ISO 690 – Dokumentácia. Bibliografické odkazy.